Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Hadithi Ya Jabir

Hadithi ya Jabir inafahamika kuwa ni miongoni mwa hadithi wanazozitegemea Mawahabi kuharamisha kujenga juu ya makaburi; na imepokewa hadithi hii katika Sihah na Sunan kwa matamko tofauti tofauti, na wanapatikana katika Sanadi zake zote na mapokezi yake wanapatikana watu wawili.

1. Ibnu Juraih
2. Abuz-Zubair.

Na ili kuthibitisha kusihi kwa hadithi hii itategemea kuzifahamu hali za wapokezi wake na watu wa Sanad yake.
Katika maelezo yafuatayo tutaitaja hadithi hiyo kwa matamko mbali mbali tena tofauti:

Imekuja katika Sahihi Muslim (Babun-Nahyi 'An Tajsisil-Qabri Wal-Bina'i Alaih) Hadithi ya Jabir iliyopokelewa kwa njia tatu na katika aina mbili:

1. Ametusimulia Abubakar ibn Abi Shaiba, ametusimulia Hafsu ibn Ghiyath, kutoka kwa Ibn Juraih, naye toka kwa Abuz-Zubair kutoka kwa Jabir, amesema: "Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kulipaka kaburi jasi (aina ya chokaa) na kulikalia na kujengea juu yake."

2. Amenisimulia Harun ibn Abdillah, ametusimulia Hajaaj ibn Muhammad, na amemsimulia Muhammad ibn Raafi', ametusimilia 'Abdur-Razzaq, wote hawa wamepokea toka kwa Ibn Juraih, amesema: Alinieleza Abuz-Zubair kwamba yeye alimsikia Jabir ibn Abdillah anasema, "Nilimsikia Mtume..... (kama ilivyo hadithi ya hapo awali).

3. Ametusimulia Yahya ibn Yahya, ametusimulia Isma'il ibn Ulayyah kutoka kwa Ayyub, naye toka kwa Abuz-Zubair toka kwa Jabir; amesema: Amekataza kuyapaka makaburi jasi.[1]

Na imekuja katika Sahihi Tirmidhi hadithi moja na kwa njia moja (kwenye Babu Karahiyyati Taj-sisil-Quburi Wal-Kitabati Alaiha) kama ifuatavyo:

4. Ametusimulia 'Abdur-Rahman ibn Al-Aswad, ametueleza

Muhammad ibn Rabi'ah, kutoka kwa Ibn Juraih naye toka kwa Abuz-Zubair kutoka kwa Jabir; amesema: Mjumbe wa Mwenyezi Mungu amekataza kuyapaka jasi makaburi na kuyaandika juu yake na kuyajenga juu yake na kutembea juu yake.

Kisha baada ya kuandika hadithi hii At-Tirmidhi anaeleza kwamba imepokewa kwa al-Hasan Al-Basri na Shafi'i, kuwa wao wametoa fatwa kuruhusu kuyapaka makaburi jasi.2

Na katika Sahih Ibn Majah, imekuja (katika Babu Ma Ja'a fin-nahyi Anil-Bina'i Alal-Quburi Wataj-sisiha Wal-Kitabati 'alaiha) hadithi hii kwa njia mbili na aina mbili, nazo ni hizi zifuatazo:

5. Ametusimulia Azhar ibn Marwan na Muhammad ibn Ziyad, wamesema: Ametusimulia 'Abdul Warith kutoka kwa Ayyub naye toka kwa Abuz-Zubair naye toka kwa Jabir; amesema: "Amekataza Mtume wa Mwenyezi Mungn kuyapaka makaburi jasi."

6. Ametusimulia Abdallah ibn Said ametusimulia Hafsi kutoka kwa Ibn Juraih naye toka kwa Suleiman ibn Musa kutoka kwa Jabir, amesema: "Mtume wa Mwenyezi Mungu amekataza kuandikwa chochote juu ya kaburi."3

Na baada ya kuitaja hadithi hii As-Sindi aliyeisherehesha anaandika akimnukuu Al-Hakim An-Nishapuri kwamba hadithi hii ni sahihi lakini haifuatwi, kwani viongozi wa Uislamu mashariki ya dunia na magharibi yake sera yao imekuwa ni ya kuandika juu ya makaburi kizazi baada ya kizazi.

Na imekuja hadithi hii katika Sahih An-nasa'i (katika Babul-Bina'i Alal-Qabri) kwa njia mbili na kwa namna mbili zifuatazo:

7. Ametueleza Yusuf ibn Sa'id amesema: Ametusimulia Hajjaj kutoka kwa Ibn Juraih amesema, amenieleza Abuz-Zubair kwamba yeye alimsikia Jabir anasema: "Mjumbe wa Mwenyezi Mungu amekataza kuyapaka makaburi jasi au kujenga juu yake au yeyote yule kuyakalia."

8. Ametueleza Imran ibn Musa amesema, ametusimulia 'AbdulWarith amesema, ametusimulia Ayyub kutoka kwa Abuz-Zubair naye kutoka kwa Jabir amesema: "Mjumbe wa Mwenyezi Mungu amekataza kuyapaka jasi makaburi.4

Na hadithi ya Jabir imekuja katika Sunan Abi Dawuud (Juzuu ya tatu ukurasa 216), "Babul-Bina'i Alal-Qabr) kwa njia mbili na namna mbili zifuatazo:

9. Ametusimulia Ahmad ibn Hanbal, ametusimulia 'Abdur-Razzaq, ametusimulia Ibn Juraih, amenieleza Abuz-Zubair kwamba yeye amemsikia Jabir anasema, nimemsikia Mtume amekataza kukalia kaburi, na kupakwa jasi na kujenga juu yake."
10. Ametusimulia Musaddad na Uthman bin Abi Shaibah amesema: Ametusimulia Hafsu ibn Ghiyath kutoka kwa Ibn Juraih naye toka kwa Sulaiman ibn Musa na kutoka kwa Abuz-Zubair kutoka kwa Jabir amenisimulia hadithi hii (iliyotajwa kabla).

Amesema Abu Daud: Amesema Uthman "au kuliongeza", na akaongeza Suleiman ibn Musa "au kuandikwa juu yake."

Ama Ahmad ibn Hanbal (Imam wa madhehebu ya Kihanbal) yeye ameipokea hadithi hii katika Musnad yake kwa namna ifuatayo:

11. Imepokewa toka kwa 'Abdur-Razzaq naye kapokea kwa Ibn Juraih: Amenieleza Abuz-Zubair kwamba yeye amemsikia Jabir ibn Abdilahi anasema: Nimemsikia Mtume akikataza mtu kukalia kaburi na kulipaka jasi na kulijenga juu yake.5

Haya ndiyo mapokezi yaliyopokelewa toka kwa Jabir kuhusu maudhui haya, na tumeitaja hadithi hii kwa mapokezi tofauti tofauti na Sanad zake mbali mbali.

Sasa hivi umefika wakati wa kuitafiti na kuichunguza ndani yake ili tuone je, hadithi hii inafaa kutolea ushahidi au hapana?

Dalili Za Udhaifu Ndani Ya Hadithi Hii

Hadithi hii ya Jabir ina mkusanyiko mkubwa wa nukta mbali mbali za udhaifu, kiasi kwamba nukta hizo zinaiangusha isiwezekane kuitolea hoja na kuizingatia, na haiwezekani kabisa kuitolea ushahidi kwa namna yoyote ile.

Maelezo yafuatayo tutataja nukta za udhaifu uliyomo katika hadithi hii:

Kwanza: Katika sanad zote za Hadithi hii yamo majina ya Ibn Juraih (Abdul-Malik ibn Abdul-Aziz ibn Juraih Al-Amawi) na Abuz-Zubair (Muhammad ibn Muslim Al-Asadi) kwa pamoja au likawepo la mmoja wao.

Tutakapo fahamu mazingira ya hawa wapokezi wawili na hali zao, basi hakutakuwa na sababu ya kutaka kuwafahamu wapokezi wengine waliomo katika hadithi hii, ambao baadhi yao hawatambuliki na wengine wanaosababisha hadithi hii iwe dhaifu.

Katika kitabu kiitwacho Tahdhibut-Tahdhib cha Ibn Hajar Al-'Asqalani utasoma maoni ya wanachuoni wa Rijal (wanaotambua wapokezi wa hadithi) juu ya ibn Juraih kama ifuatavyo:

Yahya ibn Said aliulizwa kuhusu hadithi za Ibn Juraih, akasema: "Ni dhaifu;" akaambiwa: "Hata kama akisema kuwa amenieleza fulani?" Akasema, "Usihadaike; si lolote; zote ni dhaifu."6

Naye Ahmad ibn Hanbal amesema: "Iwapo Ibn Juraih atasema kuwa fulani amesema na fulani amesema, nami nimeambiwa, basi haya yote ni uzushi."

Maana yake ni kuwa hadithi zake hazitambuliwi au ni za uzushi.7

Naye Malik ibn Anas amesema: kuwa Ibn Juraih alikuwa akisenya kuni usiku (akikusanya kila kitu bila kuchagua kilicho sahihi na kisicho sahihi kama msenya kuni asenyeaye usiku hawezi kuona ni zipi kuni na wepi nyoka).

Ama Ad-Daruqutni yeye amesema: Jiepushe na tadlisi ya Ibn Juraih, kwani tadlisi yake ni mbaya sana, yeye alikuwa hafanyi tadlisi isipokuwa kwa yale aliyoyasikia toka kwa mtu Majruh. (Mpokezi ambaye ubaya wake umebainishwa).

Ibnu Hibbaan amesema: "Ibn Juraih alikuwa akidanganya katika hadithi."[8]

Ewe msomaji, nakuapia Mwenyezi Mungu, hivi kweli inafaa kuchukuwa mapokezi ya mtu huyu pamoja na kuwa wanachuoni wa hadithi wamemshutumu na kuonyesha unyonge wake?

Na je, inafaa kuacha sera ya Waislamu ya kujenga juu ya makaburi ya Mawalii wa Mwenyezi Mungu na kuyaheshimu kwa kutegemea hadithi za mpokeaji huyu mdanganyifu?

Na je, inafaa tuwashutumu Waislamu kwa ushirikina na ukafiri na upinzani kwa kuwa wanaupenda mwenendo wa Kiislamu na wanafuata sera ya watu wema waliopita ya kujenga juu ya makaburi na kuyazuru na kuyaheshimu?

Maelezo haya yaliyopita ndiyo baadhi ya yalioandikwa kuhusu Ibn Juraih.

Ama Abuz-Zubair, msikilize Ibn Hajar huyu hapa anataja kauli za wanachuoni wa Rijal wasemavyo:

"Imepokewa kutoka kwa Abdullah ibn Ahmad ibn Hanbal, naye amepokea toka kwa babaye (Imam wa Kihanbal) naye toka kwa Ayyub kwamba yeye alikuwa akimfahamu Abuz-Zubair kuwa ni mpokezi dhaifu.

Na imepokewa toka kwa Shu'bah kwamba, Abuz-Zubair alikuwa hawezi hata kuswali vizuri.

Na imepokewa tena toka kwa Shu'bah amesema: Hapakuwepo katika dunia mtu nimpendaye mno kuliko yule ajaye kisha nikamuuliza habari za Abuz-Zubair; basi nilifika Makka nikawa napokea toka kwake, ghafla nikiwa nimekaa kwake alikuja mtu na akamuuliza swali fulani, basi alimjibu lakini alizusha uongo; basi mimi nikasema: "Ewe Abuz-Zubair, unamwambia uzushi mtu Mwislamu?"

Akajibu:- "Hakika yeye amenikasirisha."

Nikasema: "Basi yeyote anayekukasirisha unamzushia? Basi kamwe sitapokea hadithi yoyote toka kwako."

Na imepokewa toka kwa Warqaa amesema: "Nilimwambia Shu'bah, vipi mbona umeziacha hadithi za Abuz-Zubair?"
Akasema: "Nilimuona akipima, na anapunguza kipimo."

Ibn Abi Hatima amesema: "Nilimwuliza baba yangu kuhusu Abuz-Zubair; akasema:

"Hadithi zake zinaandikwa lakini hazitolewi ushahidi."

Anasema tena: Na nilimwuliza Abu-zar'ah kuhusu Abuz-Zubair.

Akasema: "Watu wanapokea toka kwake."

Nikasema: "Hadithi zake hutolewa ushahidi?"

Akasema: Hutolewa ushahidi hadithi za watu waaminifu. (Akiwa na maana kuwa Abuz-Zubair siyo mwaminifu).9

Naam! Ewe ndugu yangu ..... hii ndiyo hali ya Ibn Juraih na Abuz-Zubair; nao ndiyo miongoni mwa wapokezi wa hadithi ya Jabir katika Sanad zake zote. Basi, je inawezekana kutolea ushahidi hadithi ambayo ndani yake wamo wapokezi wawili hawa?

Na hapo kabla ilitangulia ishara kwamba ndani ya Sanad za hadithi hii wamo wapokezi wanyonge zaidi ya Ibn Juraih na Abuz-Zubair, kama vile Abdur-Rahman ibn Aswad anayetuhumiwa kuwa ni mwongo tena mzushi.

Basi je, inafaa kubomoa athari za watu wa nyumba ya Mtume [a] na athari za Masahaba na kuwanasibisha Waislamu kuwa wamepotea kwa muda wa karne zote kumi na nne kwa kutegemea hadithi hii dhaifu isiyokubalika?

Nukta ya Pili: Hakika hadithi ya Jabir inamvurugano sana katika matamko na matni yake, na mvurugano huu unajulisha kuwa wapokezi wa hadithi hii walikuwa hawana uwezo wa kudhibiti na kufuatilia riwaya (mapokezi), pamoja kuwa na uwezo wa kudhibiti ni moja ya masharti anayotakiwa kuwa nayo Rawii (mpokeaji).

Kwa mvurugano uliyomo kwenye hadithi hii, uaminifu unakosekana, na pia imani na mategemeo ya hadithi hii vinaondoka. Hebu endelea kuona ufafanuzi zaidi katika kuitafiti hadithi hii:

Hadithi hii ya Jabir imepokewa katika namna saba, pamoja na kuwa Mtume [s] aliitamka kwa tamko la aina moja tu.

Angalia namna hizo saba zilivyo:

1. Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kulipaka kaburi jasi na kuliegemea. Hadithi Na. 1, 2 na 9.

2. Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kulipaka kaburi jasi. Hadithi Na. 5 na 8.

3. Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kulipaka kaburi jasi na kuliandika na kujenga juu yake na kutembea juu yake. Hadithi Na. 4.

4. Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kuandika juu ya kaburi. Hadithi Na. 6.

5. Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kukaa juu ya kaburi na kulipaka jasi na kulijenga na kuliandika juu yake. Hadithi Na. 10.

6. Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kukaa juu ya kaburi na kulipaka jasi na kujenga juu yake. Hadithi Na. 11.

Hapa iko tofauti baina ya hadithi hii na ile ya kwanza, kwani ile ya kwanza imekataza kuliegemea kaburi na hii inakataza kukaa juu ya kaburi.

7. Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kukaa juu ya kaburi na kulipaka jasi na kujengea juu yake na kuliongeza na kuliandika.

Tunaona katika sura hii kumeongezwa kwenye kukaa, kupaka jasi na kujenga kuna ziada ya kuliongeza kaburi na kuandika juu yake.

Baada ya yote haya utaona kuna hitilafu katika matni za hadithi na sentensi zake, kwani katika namna ya kwanza anasema (Al-'itimadu) kuegemea, na ya tatu (Al-wat'u) kutembea, na ya tano na ya sita: (Al-qu'udu) kukaa. Hivyo basi hakuna uwezekano wa kuikubali hadithi hii na kuitegemea kwa mwanachuoni yeyote kutokana na mvurugano uliyomo.

Nukta ya Tatu: Hadithi hii iwapo itakadiriwa kuwa ni sahihi na kupuuza mvuragano uliyomo, haijulishi zaidi ya kuwa Mtume [s] alikataza kujenga juu ya makaburi, lakini haijulishi kuwa jambo hilo ni haramu kwani kukataza (Nah-yi) kumegawanyika vigao viwili:

Kuna Nahyi Tahriim na Nahyi Karaha.

Yaani kukataza kwa kuharamisha na kukataza kwa karaha. Na hiki kigawo cha pili kimekuja mara nyingi mno katika hadithi za Mtume [s] na Maimamu watukufu [a].

Ni kweli kwamba nahyi kwa asili yake inajulisha kuharamisha na tahriim ndiyo inayothibiti kwanza mpaka ije dalili ya kugeuza uharamu na kuwa karaha, lakini wanachuoni hawakufahamu katika hadithi hiyo isipokuwa karaha tu.

Kwa mfano utamwona At-Tirmidhi ameitaja hadithi hiyo katika Sahihi yake chini ya anuani isemayo, "Karahiyyatu Taj-sisilqubur " (Ukaraha wa kupiga lipu makaburi.).

Na ushahidi uliyo wazi zaidi ni kuwa As-Sindi aliyesherehesha Sahih Ibn Majah amemnakili Al-Hakim An-Nishapuri amesema kwamba, "Hajalitumia katazo hili Mwislamu yeyote;" kwa hiyo hakulizingatia kuwa ni Nahyi Tahriim kwa dalili kuwa, sera ya Waislamu iko kwenye kuandika juu ya makaburi.

Kingine ambacho ni ushahidi vile vile kuwa Nahyi hiyo ni Nahyi karaha ni maafikiano ya madhehebu za Kiislamu kuwa inafaa kujenga juu ya kaburi isipokuwa ardhi iliyowekwa wakfu kisheria.

Anasema mashereheshaji wa Sahih Muslim alipokuwa akifafanua hadithi hii:
"Ama suala la kujenga juu ya kaburi, iwapo (ardhi) ni mali ya mjengaji basi ni karaha (kujenga) na kama ni (ardhi) ya waqfi basi ni haramu (kujenga).10

Katika mambo yasiyohitaji maelezo marefu ni kuwa kitu kinapokuwa karaha basi ukaraha wake huondoka kwa kuyazingatia baadhi ya mambo fulani muhimu.

Kwa mfano: Ikiwa kujenga juu ya kaburi itakuwa ni sababu ya kuhifadhi asili ya Uislamu na kudhihirisha mapenzi kwa mwenye kaburi hilo ambaye Mwenyezi Mungu amefaradhisha kumpenda au kujenga huko kutakuwa ni sababu ya kuhifadhi athari za Uislamu au itafanya wakusanyike wenye kuzuru mahali hapo chini ya jengo hilo ili wasome Qur'an na kuswali na kusoma dua, basi moja kwa moja karaha hiyo itaondoka. Si hivyo tu bali jambo hilo litakuwa ni mustahab, lenye kupendekezwa kufanywa, na litakuwa katika mlango wa kuhuyisha desturi na urithi wa dini na ni kuimarisha mambo matukufu ya Kiislamu.

Kutolea Ushahidi Hadithi Zingine Mbili

Kwa kukamilisha uchunguzi tunataja hadithi zingine mbili ambazo Mawahabi wanazitegemea katika maudhi haya:

Amepokea Ibn Majah katika Sahih yake kama ifuatavyo:

(1) Ametusimulia Muhammad ibn Yahya, ametusimulia Muhammad ibn Abdullah Ar-Riqashi ametusimulia Wahab ametusimulia Abdur-Rahman ibn Yazid ibn Jabir kutoka kwa Qasim ibn Mukhaimara, naye amepokea toka kwa Abu Sa'id: Hakika Mtume amekataza kujengwa juu ya kaburi.11

Na anasimulia Ahmad ibn Hanbal, hadithi ingine kwa sanadi mbili ambazo ni kama ifuatavyo:

(2) Ametusimulia Hasan, ametusimulia Ibn Lahi'a, ametusimulia Buraida ibn Abii Habib, amepokea toka kwa Na'im kijana wa Ummu-Salama, naye kapokea kutoka kwa Ummu-Salama amesema:

Amekataza Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kujenga juu ya kaburi au kupakwa jasi.

Kuhusu hadithi ya kwanza, inatosha kuwa dhaifu kwa kuwa miongoni mwa wapokezi wake yumo mtu aitwaye "Wahab", ambaye hali yake haitambuliki; kwani kuna watu kumi na saba kila mmoja wao jina lake ni "Wahab" ambao hawakupambanuliwa wala kufahamika yupi ni nani. Na kati yao wamo wazushi na waongo, na katika hadithi hii Wahab huyu hakutambulika kuwa ni yupi katika hao, kwa hiyo riwaya hii inaporomoka.

Ama hadithi ya pili inaanguka kwa kuwepo Abdallah ibn Luhay'ah katika Sanad yake.

Adh-Dhabi anasema kuhusu mtu huyu:

Ibn Mu'in anasema: "(Mtu huyu) ni mdhaifu haitolewi kwake hoja.

Al-Humaydi anasema: "Imepokewa toka kwa Yahya bin Sa'idi kwamba yeye (Yahya bin Sa'id) alikuwa hamuoni kuwa ni kitu chochote.[12]

Sisi hatutajadili Sanadi ya hadithi hizi mbili, bali tutatosheka na kuonyesha nukta moja muhimu nayo ni kuwa:
Wanahistoria na wanahadithi na wanasira wameeleza kuwa mwili wa Mtume [s] umezikwa katika nyumba ya Bibi Aisha kwa maafikiano ya Masahaba.

Na kuchaguliwa kwa nyumba ya Bibi Aisha kulitimia kwa kutegemea kauli yake Mtume [s] kwamba "Kila Nabii huzikwa pale alipofia."[13]

Na sasa linakuja swali lifuatalo:

Ikiwa Mtume alikataza kujenga juu ya kaburi, basi vipi waliuzika mwili wake Mtukufu katika nyumba yenye paa, kisha wakajenga ukuta katikati ya nyumba hiyo na hivyo kulifanya kaburi tukufu la Mtume [s] kuwa ni jengo maalum wanalolikusudia waumini na Waislamu kulizuru?

Katika mambo yanayochekesha ni kauli ya mwandishi mmoja wa Mawahabi wanaopinga ukweli anaposema:

"Kilicho haramu ni kujenga juu ya kaburi na siyo kuzika ndani ya jengo, kwani walimzika Mtume ndani ya jengo na hawakujenga chochote kwenye kaburi lake.[14]

Mwandishi huyu amelazimika kuandika kauli hii ya kipumbavu kwa kuwa analiona kaburi la Mtume limejengewa jengo na Qubbah, na lau si hivyo angeharamisha pia kuzika ndani ya nyumba vile vile.

Hebu mwangalie ni vipi alivyotoa fatwa kutoka katika nafsi yake bila ya kuangalia yale aliyoyateremsha Mwenyezi Mungu ili ayaridhishe matamanio yake pamoja na mwelekeo wake potofu!!

Nasi tunamwuliza Wahabi huyu mpotovu, je, kilicho haramu ni kujenga juu ya kaburi tu lakini kubakisha jengo siyo haramu?

Au ni kwamba jengo ni haramu kulijenga na kulibakisha?

Ikiwa kilicho haramu ni jengo tu, sisi tunauliza ni kwa nini basi serekali ya mabavu ya Kisaudi kwa dhulma na uzushi ilizibomoa athari za Mtume na makaburi ya Maimamu watukufu [a] na makaburi ya Masahaba na ya watoto wa Mjumbe wa Mwenyezi Mungu, pamoja na kuwa, kwenu ninyi Mawahabi kilicho haramu ni kujenga jengo tu, na wala siyo kulibakisha jengo lililokwisha jengwa?

Zaidi ya haya, hukmu hii muitowayo iko kinyume na fatwa ya viongozi wenu waliotangulia kama vile Ibnul Qayyim Al-Jauziyya na Ibn Taimiyyah, kwani anasema Ibnul Qayyim "Ni wajibu kuyabomoa maziyara yaliyojengwa kwenye makaburi na wala haifai kuyaacha yabakie hata siku moja baada ya kuwa na uwezo wa kuyabomoa.

Kwa msingi huu basi hawezi Wahabi huyu muovu kusema kuwa ni haramu kujenga tu, ili asije akawakhalifu waliomtangulia kuingia motoni, na wala hawezi kukwepa hukmu yao ya kuharamisha kujengea na kuyabakisha.

Hapa linakuja swali lifuatalo:
Ni kwa nini Waislamu waliuzika mwili wa Mtume [s] ndani ya jengo? Ni kweli kwamba hawakujenga jengo kwenye kaburi lake isipokuwa kule kuzikwa kwake hapo kulipelekea kaburi liwe ndani ya jengo lenye paa.

Na utamwona Wahabi huyu muovu anajaribu kulikwepa swali hili na kutoa fatwa aonayo yeye badala ya vile alivyoteremshwa Mwenyezi Mungu – kama ilivyo kawaida yao Mawahabi.

Eti anasema: "Kubakisha (jengo) kuliko haramu ni lile lililojenwa kwenye kaburi, ama ikiwa jengo ndilo lililo tangulia kaburi, basi kulibakisha siyo haramu."

Angalia ni jinsi gani anatenganisha katika hukmu na kutoa fatwa aonavyo yeye ili ajitenge na msimamo wa Waislamu wa tangu zama hizo na anajaribu kuikwepa haki ambayo inampinga.

1. Sahihi Muslim kitabul janaiz Juz. 3, uk. 62
2. As-Sunan At-Tirmidhi Juz. 2 uk. 208 Chapa ya Maktabatus Salafiyyah
3. Sahih Ibn Majah, juz. 1 kitabul-Janaiz uk. 473
4. Sahih An Nasa'i juz. 4 uk. 87-88
5. Musnad Ahmad, juz. 3, uk. 295 na 332.
6. Tah-dhibut-Tah-dhib, juz. 6 uk. 406
7. Tah-dhibut-Tah-dhib
8. Tah-dhibut-Tah-dhib
9. Tahdhibut Tahdhib, katika maelezo juu ya Abuz-Zubair.
10. Sahih Muslim, Juz. 3 uk. 62 chapa ya Misri.
11. Sahih Ibn Majah, Juz. 1, uk. 474.
12. Mizanul-I'tidal, juz. 3, uk. 476.
13. (1) Musnad Ahmad, juz. 1, uk. 72 (2) Sahih Tirmidhi, juz. 2, uk. 139 (3) Tabaqat Bin Saad, juz. 2, uk. 71 na vinginevyo.
14. Kitabu Riyadhil-Jannat kilichoandikwa na Muqbil ibn Al-Hadi Al-wadi/chapa ya Kuwait.

Source URL:
https://www.al-islam.org/uchunguzi-juu-ya-uwahhabi-ayatullah-jafar-subhani/hadithi-ya-jabir#comment-0